

Zakho Centre
for Kurdish Studies
سەنەتئەزىز زاخو گەورە ئەقەمەنەزەن مەندەنەزەن

نھيسيينا پەره گرافا ئەكاديمى

سەنتەرى زاخو بۆ فەلۇينىن كوردى

ئىشىيىنا پەرەگرافا ئەكاديمى

پەرتوووك

عەبدولسەلام نەجمەدین عەبدوللا

ئىشىمەر

٢٠٢٥ / ئىكىن

چاپ

وارھىل عبدالباقى

دېزاين و بەرگ

٩٧٨-٩٩٢٢-٦٦١-٩٧-١

ISBN

D- / ٢٤٧٩ / ٢٤

ژمارا سپاردنى

©

مافن چاپى يىن پاراستىيە بۆ | Zakho Centre
سەنتەرى زاخو بۆ فەلۇينىن كوردى | for Kurdish Studies
سەنتەرى زاخو بۆ فەلۇينىن كوردى

✉ zcks@uoz.edu.krd | ☎ +964 (0) 751 536 1550
📍 Iraq-Kurdistan Region, Zakho- Univesity of Zakho

نېيىسینا پەرەگرافا ئەكادىمى

عەبدولسەلام نەجمەدین عەبدوللا

ل ئەقىرىئى كيۋىار كۆد- QR code ھېيە و ھوون
دشىن ب سكەنكرنا ئەوى، فەرەنگا راستىنىسىا
زمانى كوردى، ب دەستخوھۇقەبھىن. ئەف فەرەنگە
ژ چەندىن پەيپەن بەرىھەلاف كەنگەلەك د
نىپىيىناندا دەپىنەبكارەينان، پىكەتىيە و بەرمەم
دەپىتەنۇوكرن.

پېرست

پېشەكى	
پشكا ئىكىنچى: پەرەگراف و پىكەتەميا ئەمۇي	
١٤	١. پېتىناسەيىا پەرەگرافى
١٤	٢. شىۋوھىيى پەرەگرافى
١٩	٣. قەبارەھىيى پەرەگرافى
٢٣	٤. پېشكىن پىكەتەنەرىن پەرەگرافى
٢٦	٥. چاوانىبىا پەرەگرافى
٣٨	پشكا دووينى: پىستەميا سەرە
٤٠	١. ھىزرا سەرەكى د رىستەيىا سەرەددا
٤١	٢. سىيمايىن پىستەيىا سەرە
٤٥	٣. سۇنۇرداركىرنا پىستەيىا سەرە
٥٢	٤. چىكىرنا پىستەيىا سەرە
٥٤	٥. چاوا بابەتكى د رىستەيەكَا سەرمىيا پەرەگرافەكىيىدا سۇنۇردار بىكەيىن؟
٦٧	٦. پىيىكەگرىيدانى (ئىيىكەتىيىا) پەرەگرافى
٨٨	پشكا سىيىن: چاوانىبىا نېمىسىنە پەرەگرافى
٩٠	١. پەرەگرافا پېشەكىيىن
٩٤	٢. پەرەگرافا ئەنجامى
٩٨	٣. رىستەيىن پىشتەقان و ئەنجامى
١٠٤	٤. رىستەيىن دەستتىنىشانكىرنى
١٠٧	٥. پىينگاقيقىن نېمىسىنە
١٣٢	پشكا چارى: بەرفەھەكىرنا پەرەگرافى
١٣٤	١. بەرفەھەكىرنا پەرەگرافى
١٣٤	٢. بەرفەھەكىرنا پەرەگرافى ب رىكَا سالۇخدانى
١٤٤	٣. بەرفەھەكىرنا پەرەگرافى ب رىكَا بەلگەھىنانى
١٥٤	٤. بەرفەھەكىرنا پەرەگرافى ب رىكَا نەمۇنەھىنانى

۱۶۹	۵. سهرهاتی و چیرۆکین کورت
۱۷۲	۶. ئامار و ژماره
۱۷۶	۷. تىكەلكرنا چەند رىكان
۱۸۸	پشكا پىنجى: پىكەھەگىرىدانا پەرەگرافى
۱۹۰	ھۆكارى ئىكىن، ل سەر ئاستى پەرەگرافى
۱۹۰	۱. جەن پىستەيى سەرە
۱۹۱	۱.۱. پەرەگرافا راستەمۇخۇ
۱۹۴	۱.۱.۱. ژ لاؤھەكىتىرىن بەرەف سەرەكىتىرىن
۱۹۵	۱.۱.۲. ژ سەرەكىتىرىن بەرەف لاؤھەكىتىرىن
۱۹۶	۱.۱.۳. پىزىھەندىيىا وەكەھە
۱۹۷	۱.۲. پەرەگرافا ھەلاؤسىتى
۲۰۰	۱.۳. تەودرى
۲۰۴	۲. رۆلتى دەم و جەن
۲۰۴	۲.۱. دەم
۲۰۴	۲.۱.۱. يىزىھەندىيىا دەمى د پرۆسىسېيدا
۲۰۸	۲.۱.۲. پىزىھەندىيىا دەمى د قەھەگىرانىدا
۲۰۸	۲.۲. جەن
۲۱۱	ھۆكارى دووپىن، ل سەر ئاستى پىستەمەن
۲۱۲	۱. لىزقىرىن
۲۱۳	۲. ژىپىرن
۲۱۳	۳. جەنشىن
۲۱۴	۴. ئامرازىن پەيوەندىيىن
۲۱۶	۵. پىكەھەگىرىدانا پەيشى
۲۱۷	۶. گۆشەنېرىن
۲۱۷	۶.۱. كەمس
۲۲۰	۶.۲. دەم
۲۲۲	۶.۳. شىۋاز

۲۳۰	پشکا شەشى: ھندەك ھۆكارىن دىيىن پىكەھەگرىدىانا پەرمەگرافى
۲۳۲	۱. پشتەقانىيا پستەيىن سەرە (پىزىكىرن- پىرسىتكىرن)
۲۳۲	۱.۱. پىرسىتكىرن
۲۳۵	۱.۲. پىرسىتىشان
۲۳۶	۱.۳. نىشانەيىن پىرسىتكىرنى
۲۴۰	۱.۴. پىرسىتكىرن ژ سەرەكى بەرەف لەوەكى و بەرۋاقازى
۲۴۰	۱.۴.۱. پىرسىتكىرن ژ سەرەكى بەرەف لەوەكى
۲۴۳	۱.۴.۲. پىرسىتكىرن ژ لەوەكى بەرەف سەرەكى
۲۴۴	۱.۴. ۱. پىرسىتبەندى ل دۇوف پەپسىس و پىزىبەندىبىا دەمى
۲۴۴	۱.۴.۱. پىرسىتكىرنا پەپسىسەكى
۲۴۷	۱.۴.۲. پىرسىتىشان
۲۴۹	۱.۴.۳. نىشانەيىن دەملى، دۇوبارەكىرن و لېزقىرىن
۲۵۰	۱.۴.۱.۱. نىشانەيىن دەمى
۲۵۱	۱.۴.۱.۲. دۇوبارەكىرن و لېزقىرىن
۲۵۶	۲. پىزىبەندىبىا دەمى
۲۵۸	۱.۱. نىشانەيىن پىرسىتبەندىبىا دەمى
۲۵۹	۱.۲. نىشانەيىن دەمى
۲۶۸	پشکا ھەفتى: پىكىن ئالقۇزىن بەرفەھەكىرنا پەرمەگرافى
۲۷۱	۱. پىناسە
۲۸۳	۲. بەراوردىكىرن
۲۸۷	۳. ھەمبەرلىكىرن
۲۹۱	۴. نواندىن
۳۰۰	ئىتىدەر